

egy-egy jelesebb jubileum alkalmával — ugyanúgy hat, mint ahogy vannak dívtos keresztnevek. A Rákóczi jubileum alkalmával több brigád vette fel a nagy fejedelmé nevet, a múlt évben pedig a költőfejedelem Ady-ét. De eljutnak-e a lényeghez?

A véletlen úgy hozta, hogy mindkét név kapcsán tanúja voltam egy-egy brigád egészséges „vívódásának”, amit fiatal brigádtagok olyan „tiszteletlen” kérdései indítottak el, hogy „Mi van? fejedelmek leszünk vagy szabadságharcot indítunk?”, a másik helyen meg, hogy „Prima! Ezentúl nem reszelek, hanem költök!” Nem részletezem. Az egyik brigád eljutott odáig, hogy Rákócziból azt tekinti a brigád elsősorban példának, hogy egyéni érdekeit alárendelte a közérdeknek. A másik helyen pedig épp a tréfálkozó állított be egy brigádértekezletre, hóna alatt egy Ady-kötettel, s felolvasta a verset: „Küldöm a frigyládát”. S ezen az alapon kötöttek frigyvet a névvel. De mindenütt eljutnak-e legalább odáig? Vagy van-e egyszerre bátorság és szerénység egy „kisebb” név felvételéhez, amelyik viszont közvetlenebbül tükrözi a településhez, az üzemhez, a szakmához való kötődést?

És a nagy eseményekből, a nagy évfordulókból kibányásszák-e mindenütt azt, ami helyileg sokkal érthetőbbé teszi, hogy ott mit jelentett az, amire egy egész ország emlékezik?

Az idézett vers, ami erről a naptárról eszembe jutott, így fejeződik be: „Öregek Domb alján, Fiatalok Dombon, Öregek emléken S fiatalok gondon.” Az „örög emlékeket” lehet és kell is fiatalosan kezelni. Ez gondot, gondolkodást, gondoskodást, tehát cselekvést, tetteket igényel. Ha a sok esemény és név közül mindenütt a leginkább testre szabottat választják ki a legkülönbözőbb közösségek, ha nem egyszerűen emlékeznek és ünnepeleik, hanem a példát keresik és találják meg, akkor nem értelmetlen az a munka, ami ebben az évfordulónaptárban nyugszik. Mert akkor egyre többen jutnak el annak a megértéséhez is, hogy — vagy csinálunk vagy nem lesz itt semmi. S ha minél többen csináljuk, tesszük a dolgunkat, s minél jobban, annál hamarabb és biztosabban jutunk fel a Dombra — együtt: fiatalok, s fiatalnak maradni képes öregek. Nem az ünnepek, hanem a hétköznapiok helytállásában segítő példák től is erősítve.

Juhász Róbert

A Honismereti Albizottság munkacsoportjainak 1978. évi munkaterve¹

Néprajzi, anyanyelvi munkacsoport

1. Az Országos Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtőpályázat és az ehhez kapcsolódó Országos Diáknapi Gyűjtőpályázata, továbbá a Dunamenti Folklór Fesztivál keretében meghirdetett Folklór a mai életben című pályázat támogatása, népszerűsítése. — 2. A földrajzi nevek és a népi növénynevek, a paraszti gazdálkodás ismeretanyaga és szókincse gyűjtésének további segítése. — 3. Az orosházi önéletrajzíró kezdeményezés országos terjesztése. — 4. Az anyanyelv ápolását szolgáló Kazinczy-versenyek és egyéb megmozdulások segítése a TIT Anyanyelvi Választmányával. — 5. A nemzetiségi anyanyelv és hagyományápolás folyamatos támogatása. — 6. A táncházak, népdalkörök és díszítőművészeti körök, irodalmi színpadok munkájának segítése. — 7. A Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum tárgygyűjtő akcióinak támogatása.

Hely- és üzemtörténeti munkacsoport

1. A Kiadói Főigazgatóság felkérésére a hely- és üzemtörténeti kiadványok véleményezése. — 2. A krónikaírás, a helytörténeti adatfelvétel, fényképezés és gyűjtőtevékenység segítése. — 3. A hely- és üzemtörténeti tanácskozások előkészítése, tartalmi-módszertani segítése. — 4. A helytörténeti oktatás általános iskolai bevezetésének módszertani, szakmai segítése. — 5. Az országos periodikák központi feldolgozása tervezetének kidolgozása a Szabó Ervin Könyvtár javaslata alapján. — 6. Az 5/1977. (TK. 22.) PM számú utasítás helytörténeti kiadásra gyakorolt hatásának megvizsgálása és véleményezése.

¹ A munkatervet a Hazafias Népfront Honismereti Albizottsága az 1978. január 17-i ülésén elfogadta; tájékoztatásul közöljük. (Szerk.)

Évfordulós munkacsoport

1. Az 1978. évi honismereti évfordulónaptár összeállítása. — 2. Ötéves évfordulónaptár előkészítése. — 3. Javaslat kidolgozása a Hazafias Népfront tevékenységi körébe tartozó események, évfordulók megünneplésére.

Országjáró, táj- és műemlékvédelmi munkacsoport

1. A Tájak, korok, múzeumok országos honismereti akció segítése, fejlődésének értékelése, az érintett települések népfrentbizottságainak tájékoztatása; a kapcsolódó művelődési közösségek (múzeum- és várbarát körök, műemléki albizottságok, képeslapgyűjtők stb.) szervezeti, mozgalmi életének fejlesztése. — 2. A „Műemlékek” és a „Népi műemlék — együttesek” című vándorkiállítás további népszerűsítése, valamint a „Présházak, pincék” új vándorkiállítás budapesti bemutatásának előkészítése. — 3. Üzemi műemléki kiállítások, előadások, dia- és filmvetítések rendezése. — 4. A soproni műemléki filmszemle előkészítésében való közreműködés. — 5. Az októberi múzeumi, műemléki hónap előkészítése. — 6. A műemléki nyári egyetem programjának véleményezése, megrendezésének segítése. — 7. A műemléki albizottságok 1977. évi értekezlete, valamint az 1976. és 1977. évi műemléki nyári egyetemek előadásait tartalmazó kiadvány feldolgozása, népszerűsítése.

Képzési, szakköri munkacsoport

1. Az általános iskolák 7., 8. osztályában bevezetendő helytörténeti tanítás előkészítésének segítése, a tanárképző és egyéb főiskolák honismereti szakkollégiumai helyzetének megvizsgálása, valamint tantervük megvitatása. — 2. A Népművelési Intézzel együttműködve az alapfokú honismereti képzés tantervének kidolgozása. — 3. Az Országos Közművelődési Tanács által adott alaplól támogatott honismereti szakkollégiumi kísérlet figyelemmel kísérése és részvétel a tapasztalatok értékelésében. — 4. A VI. Országos Honismereti Akadémia és a megyei (tájegységi) továbbképző tanfolyamok tervének kidolgozása és közreműködés a KISZ országos és megyei honismereti tábora előkészítésében, valamint a honismereti jellegű TIT nyári egyetemek programjának kialakításában. — 5. A Népművelési Intézet által kiadott Honismereti Útmutató füzetek áttekintése és javaslat kidolgozása újbóli megjelentetésükre, átdolgozásukra vagy új jegyzet kiadására.

